

**Specializační studium
pro školní metodiky prevence
– metodická příručka**

Lenka Macková
Lenka Skácelová a kol.

SPECIALIZAČNÍ STUDIUM PRO ŠKOLNÍ METODIKY PREVENCE - METODICKÁ PŘÍRUČKA

Univerzita Karlova
1. lékařská fakulta v Praze
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
Klinika adiktologie

SPECIALIZAČNÍ STUDIUM PRO ŠKOLNÍ METODIKY PREVENCE - METODICKÁ PŘÍRUČKA

Autorský kolektiv:
Lenka Macková
Lenka Skácelová a kol.

SPECIALIZAČNÍ STUDIUM PRO ŠKOLNÍ METODIKY PREVENCE
METODICKÁ PŘÍRUČKA

Autorský kolektiv: Lenka Macková, Lenka Skácelová a kol.

Vydala Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Apolinářská 4, Praha 2, ve vydavatelství TOGGA, spol. s r. o., Volutová 2524, Praha 5.

© Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN v Praze, 2012
© TOGGA, 2012

Jazyková korektura: Světlana Pavlíková

Koncept obálky: Hana Valíhová

Typografie a sazba z písma Baskerville a John Sans: Jaroslav Průka

Vydání první, Praha 2012

Elektronická publikace

978-80-7476-013-6

NEPRODEJNÉ!

Všechna práva vyhrazena. Tato kniha ani její části nesmějí být žádným způsobem reprodukovány, ukládány či rozšiřovány bez písemného souhlasu vydavatele.

Obsah

1	Úvod	7
2	Cíle a východiska	9
	2.1. Vize a cíle	9
	2.2. Náplň práce, potřeby a možnosti školního metodika prevence	10
3	Příprava	11
	3.1. Akreditace	11
	3.2. Realizační tým	11
	3.3. Materiální zázemí	12
	3.4. Časová struktura	12
	3.5. Cílová skupina	13
4	Realizace	15
	4.1. Průběh programu	15
	4.1.1 Výukové lekce	16
	4.2. Interakce ve skupině	21
	4.3. Komunikace lektorů	22
5	Evaluace	23
6	Odborná podpora	25

Publikace vznikla a byla vydána pod odbornou záštitou a koordinací:

Kliniky adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze

Klinika adiktologie

Díky finanční podpoře:

projektu Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů
pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni
CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
a je spolufinancován z institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace, PRVOUK-P03/LF1/9.

1 Úvod

Studium pro školní metodiky prevence odpovídá vyhlášce č. 317/2005 Sb. § 9 c) – standardu DVPP – studium k výkonu specializovaných činností – prevence rizikových forem chování. Studijní program je zaměřen na získání vědomostí a praktických dovedností, které se projeví ve schopnostech zvládat základní úroveň primární prevence v podmínkách školní praxe a s ohledem na standardní činnosti ŠMP.

2 Cíle a východiska

2.1 Vize a cíle

Cílem odborných seminářů vzdělávacího kurzu pro realizátory primární prevence je seznámit účastníky s teorií prevence rizikového chování, vybavit je praktickými dovednostmi, a naučit je používat pro svou práci v oblasti školní prevence efektivní metody práce.

Po absolvování vzdělávacího programu by měl být pedagog, lektor primární prevence vybaven:

- ◆ základními informacemi – teorií k dané problematice
- ◆ dovednostmi jak pracovat s různými věkovými skupinami s určitou mírou rizikového chování, schopnostmi motivovat mládež ke zdravému životnímu stylu
- ◆ schopnostmi využívat efektivních nových metod práce v primární prevenci
- ◆ absolvent by měl umět řešit konkrétní případy výskytu rizikových forem chování směrem k mládeži, rodičům i škole, školskému zařízení, s ohledem na stávající právní úpravy
- ◆ schopností vést rozhovor s žákem a rodiči v případě řešení přítomného problému
- ◆ poskytovat mládeži informace o tom, kde hledat pomoc při řešení problémů z oblasti rizikového chování
- ◆ uplatňovat efektivní formy práce pro získávání ostatních kolegů, rodičů a jiné veřejnosti ke spoluúčasti při řešení dané problematiky
- ◆ umět vypracovat projekt s ohledem na finanční zajištění preventivní strategie na škole
- ◆ umět používat základní metodiku pro vypracování Minimálního preventivního programu školy či školského zařízení

- ◆ umět hodnotit efektivitu své práce i dosažených cílů programu
- ◆ hledat podporu pro svou práci ŠMP z vnitřních zdrojů ve škole či školském zařízení i z vnějších zdrojů.

2.2 Náplň práce, potřeby a možnosti školního metodika prevence

Obsah vzdělávacího programu byl vypracován na základě zmapování potřeb ze strany školních metodiků prevence, lektorů primární prevence vstupujících s programy primární prevence do škol a školských zařízení.

Obsah je koncipován tak, aby bylo dosaženo stanovených cílů. Je rozdělen do 16 samostatných bloků, z nichž každý se skládá z části teoretické a praktické. Teoretická část zahrnuje aktuální potřebné a současné odborné informace daného tématu. Praktická část zahrnuje workshopy, které umožní účastníkům nácvik řešení, použití efektivní metody pro konkrétní situaci a tematiku preventivního programu v práci s cílovou skupinou žáků a studentů. Teorie a získávání praktických dovedností se prolínají.

Rozsah jednodenních setkání (bloků) je 8 hodin. Dvě témata jsou rozvržena do dvoudenního pracovního setkání v rozsahu 16 hodin.

Setkání byla zaměřena např. na roli školního metodika prevence ve škole, roli třídního učitele a celého školského poradenského týmu, podporu vedení školy, legislativní rámec, poradenské systémy ve školství. Část byla věnována i sebezkušenosti. Náplň jednotlivých bloků bude více specifikována dále.

Studium je zajišťováno lektory se zkušenostmi z různých oblastí primární prevence, v práci s různými cílovými skupinami a zejména v jednotlivých oblastech rizikového chování.

Vzhledem k našim aktivitám ve specifické primární prevenci můžeme nabídnout propojení teoretických poznatků se sebezkušeností a interakcí ve skupině napodobující žákovský kolektiv, nácvik praktických dovedností směřujících k interaktivní práci s dětskou skupinou, podporu kompetencí v profesionálních rolích, podporu schopností koordinovat a plánovat, rozšíření znalosti odborného zázemí a podpory (získání kontaktů a navázání osobní spolupráce s řadou odborníků, možnost sdílet zkušenosti s kolegy na jiných školách).

3 Příprava

3.1 Akreditace

Program má svoji historii, postupně se vyvíjel z podoby 80hodinového kurzu pro pedagogické pracovníky a lektory PP v 250hodinový specializační kurz pro ŠMP. Obě podoby vzdělávání byly akreditované na MŠMT (akreditováno ve spolupráci se Skálovým institutem, Praha).

Požadavky na přijetí do vzdělávání viz Akreditační spis – ukončené VŠ studium humanitního směru, práce v primární prevenci. Nabídka a přihláška dle stanovených kritérií (nabídnuto osobně na seminářích ŠMP, webové stránky). Zájemci získali informaci o hodinové dotaci, závazných termínech, průběhu a odborných tématech.

3.2 Realizační tým

- ◆ **skladba týmu** – odpovědný garant, odborní lektori, administrativní zázemí, evaluace. Požadavky na odbornost a zkušenosti lektorů – lektori byli voleni podle svého odborného zaměření, s ohledem na to, aby jednotlivé lekce měly kromě části teoretické také část interaktivní a nácvikovou. V některých případech to znamenalo, že lekci vedli lektori dva. Sebezkušenostní část byla vedena vždy jedním lektorem.

Odpovědný garant: PhDr. Lenka Skácelová, psycholog

Lektori: PhDr. Magdalena Frouzová, psycholog
Prof. Jiří Heller, psychoterapeut
Mgr. Michaela Veselá, speciální pedagog
Mgr. Iva Burešová, speciální pedagog
Mgr. Kristýna Hrichová, psycholog
Mgr. Milan Růžička, psycholog

Mgr. Jolana Polzová, speciální pedagog/etoped/
Mgr. Roman Pavlovský, speciální pedagog
PhDr. Romana Ferbarová, psycholog
PhDr. Alena Plšková, forenzní psycholog

Administrativní zázemí: Tereza Kaufová, DiS.

Evaluace: Mgr. Lenka Macková, psycholog

◆ **komunikace uvnitř týmu**

přímá – formou společných setkání, intervizí

nepřímá – zasíláním sylabů a programů jednotlivých výukových dnů a zpětných vazeb o významných procesech ve skupině a reakcích na dané téma

3.3 Materiální zázemí

- ◆ *financování* – ESF zdroje, rozpočet, možnosti získávání dotací, spolufinancování pobytů jako podmínka studia
- ◆ *prostory* – nároky na vybavenost školící místnosti vzhledem k interaktivnímu charakteru práce (dataprojektor, flipchartová tabule)
- ◆ *pomůcky* – základní vybavení (papíry, pastelky, fixy, tužky), speciální potřeby
- ◆ *občerstvení* – káva, čaj (formou příspěvků do společné kasy)

3.4 Časová struktura

Jedná se o dvouleté studium rozložené do 4 semestrů, vždy se čtyřmi dvoudenními setkáními za semestr, a to pravidelně ve čtvrtek a v pátek. Každý dvou denní blok je v rozsahu 16 hodin.

Studium je složeno ze 14 výukových bloků, 1 bloku konzultací k závěrečným písemným pracím a zkouškám. Při posledním setkání probíhá závěrečná zkouška frekventantů.

Frekventanti musí splnit požadavek 80% docházky, aby dosáhli potřebného počtu absolvovaných hodin, na jehož základě pak obdrží osvědčení.

3.5 Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou školní metodici prevence ZŠ i SŠ, pedagogická veřejnost i pracovníci v primární prevenci rizikových forem chování.

Možnost absolvování specializačního studia byla nabídnuta školním metodikům prevence na jedné z pravidelných schůzek. Nabídka byla rozeslána i elektronicky do škol v Jihomoravském kraji.

Studijní skupina byla složena z 25 účastníků, převážně žen.

Studium je vhodné pro začínající metodiky prevence, ale i pro zkušené pedagogy. Výhodou pro obě skupiny je interaktivní skupinová práce. Účastníci jsou z různých typů škol (ZŠ, SŠ, DD, i speciální školy). Obohacující je i přítomnost posluchačů z jiných preventivních organizací, např. z PIS Mě Policie Brno. Mohou si vzájemně předávat zkušenosti, které jsou díky pestrému složení skupiny bohaté a různorodé.

4 Realizace

4.1 Průběh programu

Účastníci programu byli vybráni z řad školních metodiků prevence Brna – města a Brna – venkov. Na pravidelných schůzkách byli o nabídce vzdělávání informováni. Zájemci se přihlásili, počet byl limitovaný počtem účastníků ve skupině, tj. 25 lidí. Vzhledem k velkému počtu zájemců, kteří nemohli být zařazeni do studia, jsme se rozhodli otevřít ještě II. běh vzdělávání.

S řediteli škol, jejichž ŠMP byli přijati ke studiu, byla uzavřena dohoda, která upravovala podmínky účasti ŠMP na vzdělávacím programu v průběhu 2 let (uvolnění z výuky, přizpůsobení rozvrhu, možnost absolvovat stáž, předávání získaných informací ostatním pedagogům na škole atd.).

Na úvod vzdělávání byli účastníci seznámeni s jeho průběhem a pravidly, včetně podmínek k úspěšnému absolvování a získání osvědčení – účast na 80 % výukových hodin, splnění požadavků na Ročníkovou a Závěrečnou práci, její obhájení, absolvování stáží, splnění požadavků testu a ústní zkoušky. Pro přehled a omlouvání posluchačů je vždy k dispozici prezenční listina a každý posluchač má Index studia, kde mu po ukončení každého setkání zapisuje účast lektor příslušného bloku.

Jednotlivá setkání vzdělávání probíhala pravidelně 1× za měsíc 2 výukové dny, podle předem stanoveného harmonogramu. Čtyři setkání (na začátku každého semestru) byla věnována sebezkušenostní části. Místo setkávání bylo v prostorách PPP pracoviště Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti.

Popis jednotlivých výukových lekcí je v následující kapitole (4.1.1.).

V průběhu vzdělávání absolvovali účastníci stáž na preventivním programu, nejvhodnější variantou byla účast na preventivním programu se třídou ze školy, kde metodik působí (ideálně, pokud je třídní učitel, tak se svojí třídou). Mohlo jít o preventivní program z nabídky Poradenského centra nebo jiných organizací (neziskové, Policie ČR, Mě Policie, Státní zdravotní ústav atd.). Jednou z možností naplnění požadavků na stáž je i účast na Kazuistickém semináři, který naše pracoviště nabízí.

V polovině vzdělávání měli účastníci možnost věnovat se přípravě Ročníkové práce, která sloužila jako podklad, pro napsání Závěrečné práce. V rámci Ročníkové práce si stanovili téma, cíle, základní osnovu pro zpracování tématu, vytypovali vhodnou literaturu, v rámci konzultací byli seznámeni s formálními nároky na práci (např. struktura textu, citace odborných zdrojů).

Ukončení studia probíhalo ve třech částech:

- ◆ test odborných znalostí,
- ◆ obhájení Závěrečné práce,
- ◆ ústní zkouška.

O průběhu studia a jeho zakončení byl veden každému účastníkovi Protokol, tj. dokument, kde byl bodově zaznamenán průběh studia a plnění požadavků k jeho ukončení.

Test odborných znalostí byl vytvořen na základě odborných informací, které účastníci získali v průběhu studia. Samotný test účastníci řešili formou kolokvia – v menších skupinkách.

Obhájení Závěrečné práce probíhalo v rámci setkání celé skupiny účastníků, za účasti zkušební komise složené z garanta a dvou lektorů vzdělávání. Frekventant představil svoji závěrečnou práci v powerpointové prezentaci, kde zachytil nejdůležitější body. Následovala společná diskuse nad prací a zodpovězení otázek, které z diskuse vyplynuly.

Ústní zkouška probíhala bezprostředně po obhájení Závěrečné práce. Účastníci měli předem k dispozici seznam okruhů odborných témat, z nichž komise zvolila zkušební otázky.

Na závěr posledního setkání obdrželi účastníci Osvědčení o absolvování specializačního studia pro ŠMP.

Z obou běhů studia získali osvědčení všichni účastníci, kromě dvou, kteří sami ukončili studium v jeho průběhu.

4.1.1. Výukové lekce

Specializační studium bylo složeno ze 14 výukových lekcí. Čtyři z nich byly zaměřené na sebezkušenost, tři se věnovaly legislativnímu zázemí, právu ve školní praxi a poradenskému systému jako takovému. Na práci se třídou, její diagnostiku, bylo zaměřeno pět výukových bloků. Poslední dva se pak týkaly komunikace a týmové spolupráce.

Sebezkušenostní část byla zaměřena nejen na interaktivní práci ve skupině, ale také na hlubší sebezpoznání a rozvoj osobnosti.

1. Vědomí a prezentace sebe (sebezkušenost)

Lektor: PhDr. Magdalena Frouzová

Klíčová témata: stavy vědomí, uvědomování sebe, osobnost, emoce, problém

Lekce propojuje teoretické informace s praktickým nácvikem. Účastníci jsou nejprve seznámeni s různými stavy vědomí (bdělost, soustředěná bdělost, snění atd.) a s teoretickými modely chápání pojmu osobnost. Dále mapují souvislosti jednotlivých funkcí osobnosti s uvědoměním si sebe sama, s prožíváním a chováním jednatelce. V rámci skupinových cvičení jsou také seznámeni s modelem individuálního chování a teorií integrativního přístupu k jedinci. V závěrečné části je věnována také pozornost teorii emoční inteligence a utváření osobnosti v rámci vztahů v primární rodině a později i v partnerských vztazích.

Podrobné informace jsou dostupné v powerpointové prezentaci.

2. Poradenské systémy ve školství

Lektor: PhDr. Lenka Skácelová

Klíčová témata: tvorba Minimálního preventivního programu, SWOT analýza, školní krizový plán

Lekce je zaměřena na získání dovednosti vytvořit Minimální preventivní program pro konkrétní školu, ve kterém jsou zohledněny potřeby školy a její dlouhodobá preventivní strategie. Při tvorbě Minimálního preventivního programu se účastníci učí analyzovat současný stav, najít silné i slabé stránky současné situace, komunikační mechanismy mezi vedením a ŠMP a ostatními pedagogy a stanovit cíle do budoucna. Součástí Minimálního preventivního programu je také školní krizový plán, který obsahuje závazné postupy pro krizové situace, určení konkrétní zodpovědnosti zaměstnanců apod.

Manuál pro tvorbu MPP je v příloze.

3. Právní vědomí pro pedagogy a legislativní rámec pro práci ŠMP

Lektor: Mgr. Michaela Veselá, PhDr. Lenka Skácelová

Klíčová témata: legislativní dokumenty pro činnost ŠMP, školní dokumentace, spolupráce pedagogů, drogy a jiné návykové látky na půdě školy

Lekce je zaměřena na seznámení účastníků s jednotlivými legislativními dokumenty důležitými pro činnost školního metodika prevence a zásady vedení

školní dokumentace. Zvláštní část lekce je věnovaná tématu optimální spolupráce metodika prevence s vedením školy, třídními učiteli i ostatními pedagogy. V průběhu lekce se lektorky věnují také návrhům řešení konkrétních případů z praxe, a především případům užívání či přechovávání návykové látky na škole a jiným rizikovým projevům chování u žáků.

4. Školní třída, její vedení a diagnostika

Lektor: Mgr. Iva Burešová

Klíčová témata: jednotlivé metody diagnostiky (pozorování, rozhovor, diskuse v komunitním kruhu, dotazník), využití her a technik, příklady konkrétních dotazníků

Lekce nabízí možnost seznámení se základními postupy diagnostiky třídních vztahů. Účastníci mají možnost nácvičku využití jednotlivých metod. Součástí je také zážitková část, kdy účastníci sami procházejí některými technikami a hledají spolu s lektorkou řešení konkrétních problémových situací.

5. Sebekontrola, sebeovládání a seberozvoj (sebezkušenost)

Lektor: PhDr. Magdalena Frouzová

Klíčová témata: sebekontrola, sebeovládání, self-management, sebevýchova, práce s motivací, fyzická aktivita, relaxace, farmakoterapie, profesionální růst

Lekce se věnuje seznámení se s tématem výchovy a sebevýchovy, v průběhu lekce je nabízena možnost zážitkových technik. Účastníci – pedagogové jsou konfrontováni s tím, že jsou nejenom v roli vychovávajících a ovlivňujících žáky, ale že je také důležité, aby dokázali aplikovat základní principy self-managementu na svůj pracovní život a profesionální růst.

6. Primární prevence sociálně nežádoucích jevů ve školství

Lektor: Mgr. Roman Pavlovský

Klíčová témata: asertivita, asertivní jednání, hněv a zvládání hněvu, komunikační strategie pedagoga

Lekce se věnuje tématu komunikace pedagoga s žáky, ale i s jejich rodiči nebo ostatními pedagogy. Ve školní praxi se objevují situace, kdy je potřeba zvládnout vypjaté emoce. Lekce nabízí nejenom teoretické poznatky, ale také mož-

nost nácviku vhodných forem zvládnání konkrétních situací. Výstupem z lekce jsou i postupy, které je možné uplatnit v práci se školní třídou.

7. Dětská práva a role školního metodika prevence ve škole

Lektor: PhDr. Alena Plšková, PhDr. Lenka Skácelová

Klíčová témata: práce s rizikovými, ohroženými dětmi, jejich práva ze strany dospělých, role ŠMP ve škole

V průběhu této lekce jsou účastníci podrobně seznámeni s problematikou dětských práv, jejich významem z hlediska dětí ohrožených zanedbáváním, týráním apod. Téma je uvedeno do souvislosti s činností školního metodika prevence a jeho možností reagovat na situaci, kdy se právě ve škole zjistí, že je nějaký žák závažně ohrožený.

8. Metodika preventivních programů, práce se skupinou

Lektor: Mgr. Kristýna Hrichová, Mgr. Milan Růžička

Klíčová témata: sestavení preventivních programů, praktická ukázka, burza používaných technik, využití relaxačních technik u dětí

Lekce je sestavená především z praktických nácviků jednotlivých technik zaměřených na podporu kooperace ve školní třídě. Účastníci mají také možnost vyměnit si zkušenosti s používáním konkrétních technik, a vzájemně se tak obohatit. Ve druhé části lekce jsou účastníci seznámeni se specifiky používání relaxačních postupů u dětí a vyzkouší si některé základní techniky – Jacobsonovu progresivní relaxaci, imaginaci příjemného místa, odreagování a uvolnění smíchem.

9. Rodina a komunikace s rodiči (osobami zodpovědnými za výchovu)

Lektor: PhDr. Magdalena Frouzová

Klíčová témata: výchova dětí, závislostní systém, typy problémových rodičů, intervence v problémové rodině

V průběhu lekce jsou účastníci seznámeni s teoretickými východisky zapojení rodičů do výchovy dětí a vztahů se školou (Epsteinova typologie), jejím propojením s teorií vzniku závislostního systému, typologií problémových rodičů a možností intervencí v těchto rodinách. Účastníci mají možnost vyzkoušet si formou nácviku vedení rozhovoru s různými typy rodičů a jeho videozáznam potom analyzovat společně s lektorkou.

10. Interpersonální dovednosti (sebezkušenost)

Lektor: PhDr. Magdalena Frouzová

Klíčová témata: emocionální a sociální inteligence, řešení problémů, motivace, sociální opora, umění mezilidské komunikace, umění jednání, konflikty, asertivní jednání

V průběhu lekce se účastníci seznámí s teoretickým konceptem inteligence, složkami inteligence a typy inteligence. Zvláštní důraz bude kladen na emoční inteligenci, možnosti jejího rozvoje a aplikace v běžném životě, především pokud jde o získávání i udržení vztahů a také v oblasti seberegulace a motivace.

11. Krizová intervence a práce s problémovou třídou

Lektor: Mgr. Jolana Polzová, PhDr. Lenka Skácelová

Klíčová témata: krize a její příčiny, typologie krizí, fáze krizového stavu, krizová intervence, linka důvěry, techniky pro práci s problémovou třídou

Lekce je zaměřena na téma krizových situací, jak obecně, tak s ohledem na věkovou kategorii žáků a studentů. Účastníci budou seznámeni s jednotlivými typy krizí, obecným modelem reakce na krizovou situaci a možnostmi pomoci. Součástí lekce je i nácvik modelových situací, které mohou ve školním prostředí nastat.

12. Profesionální self-management a výchova k etice a důstojnosti (sebezkušenost)

Lektor: PhDr. Magdalena Frouzová

Klíčová témata: self-management, self-management × sebevýchova, sebeposilování a zvládnání sebe sama, Burn-out efekt, vnitřní energie, ochrana před stresem, relaxace, meditace, etika, projevy duchovnosti, podpora duchovního vývoje ve výchově, spirituální růst

Lekce je zaměřena na seznámení účastníků se základními principy self-managementu a jejich propojení s pedagogickou praxí. Zvláštní pozornost je věnována syndromu vyhoření a podpoře duchovního vývoje ve výchově. K těmto tématům nabízí lektorka několik zážitkových cvičení.

13. Školní nekázeň

Lektor: Mgr. Michaela Veselá

Klíčová témata: kázeň a klima, život ve skupině, nekázeň, jednotlivá očekávání zúčastněných stran, děti s poruchami chování, legislativní změny ve vyhlášce č. 72/2005 Sb.

Lekce je zaměřena na seznámení se s legislativními aspekty školní kázně a na podrobný rozbor konkrétních problémových situací.

14. Týmová spolupráce

Lektor: prof. Jiří Heller

Klíčová témata: práce s lidskými zdroji, komunikace v týmu, typy členů týmu, porada, Balintovský seminář

V průběhu lekce se účastníci seznámí se základy práce s lidskými zdroji, budou mít možnost najít svoji roli v týmu, v modelové situaci a přeneseně i ve svém pracovním prostředí. Účastníci si také vyzkouší práci v Balintovské skupině.

4.2 Interakce ve skupině

Skupina účastníků byla v úvodu seznámena se základními pravidly práce, především pokud jde o docházku, časové rozložení kurzu, podmínek, které musí splnit, aby kurz absolvovali a, v neposlední řadě, také pravidel, která pomohou zajistit pocit bezpečí ve skupině – tedy zachování mlčenlivosti o případných osobních informacích, tolerance k různosti názorů apod. Na úvod každého semestru byla zařazena sebezkušnostní lekce, která pomáhala k bližšímu seznámení účastníků a tak získávání větší důvěry a otevřenosti, tedy zvyšování skupinové koheze. Součástí většiny lekcí byla i část zážitková, skupina se tak měla možnost dynamicky vyvíjet, sdílet vzájemně svoje zkušenosti a také rozvíjet svoji práceschopnost, tedy směřování k cíli kurzu. Ze zpětných vazeb v průběhu i v závěru kurzu vyplynulo, že účastníci získali na kurzu kromě znalostí a dovedností také cenné zkušenosti z navázání kontaktů s ostatními ve skupině.

Účastníci měli k dispozici třídní e-mail, kam jim byly zasílány materiály od lektorů a oni sami ho využívali ke sdílení a přeposílání materiálů.

4.3 Komunikace lektorů

Lektoři jednotlivých lekcí komunikovali přímo s garantem kurzu. Jejich vzájemné přímé setkání jsme nezajišťovali (vzhledem k tomu, že lektoři na kurz přijíždějí z různých lokalit v ČR). Někteří lektoři využili možnosti vzájemného nepřímého kontaktu mailem. Nevýhodou tohoto modelu může být nižší vzájemná informovanost o náplni jednotlivých lekcí, klade to tedy vyšší nároky na komunikaci garanta kurzu s lektory při vyjednávání o náplni jednotlivých setkání.

5 Evaluace

Kurz byl evaluovaný jak průběžně, tak celkově, po závěrečném setkání. Rovněž bylo provedeno hodnocení s lektorem lekce – formou strukturovaného rozhovoru. V průběhu kurzu byli účastníci požádáni o vyhodnocení každé jednotlivé lekce formou dotazníku. Na závěr kurzu vyplnili účastníci závěrečný celkový hodnotící dotazník.

Dotazník k hodnocení každé lekce obsahoval část kvantitativní (ohodnotit známkou celkově obsah lekce, práci lektora a svoji spolupráci) i část kvalitativní (otevřené otázky). Hodnocení jednotlivých lekcí bylo tedy možné zpracovat kvantitativně i kvalitativně, viz příloha.

Z hodnocení kurzu vyplynulo, že účastníci nejlépe hodnotili lekce zaměřené na seznámení se a nácvik praktických dovedností při práci s žákem, školní třídou a rodiči. Ze sebezkušenostní části kurzu byla nejlépe hodnocena lekce zaměřená na self-management a výchovu k etice a duchovnu. Při podrobnější, kvalitativní analýze sebraných dotazníků jsme zjistili, že účastníci nejvíce oceňovali následující: praktické ukázky metodiky práce, představení nových technik a metod práce, nácvik konkrétních postupů, práci s videonahrávkou, konkrétnost a praktické využití informací a rad, přínos semináře i pro osobní život.

Ze strany lektorů bylo hodnocení spolupráce s účastníky kurzu pozitivní, účastníky vnímali jako spolupracující a motivované, konkrétní cíle dané lekce se dařilo naplňovat. Spolupráce s pořádající organizací, z hlediska organizačního a technického zajištění, byla hodnocena jednoznačně kladně.

Doporučení vyplývající ze zpracování hodnocení dvou kurzů specializačního studia pro ŠMP jsou následující:

- ◆ Jednotlivé lekce doporučujeme zaměřovat z velké části na praktické ukázky či nácviky využití konkrétních postupů a metod.
- ◆ Zařazení sebezkušenostních lekcí doporučujeme, dle našich zkušeností přispěly k rychlejšímu vývoji dynamiky skupiny směrem k větší otevřenosti, vyšší míře koheze, zároveň jsou pro účastníky přínosné i pokud

jde o jejich osobní život, což může být projektivní faktor v prevenci syndromu vyhoření.

- ◆ Doporučujeme jasně a srozumitelně propojovat témata s možnostmi využití v rámci realizace preventivních aktivit na škole a práce ŠMP.

6 Odborná podpora

Fontana, D. (2003). Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál.

Gallà, M., Aertsen, P., Daatland, Ch., DeSwert, J., Fenk, R., Fischer, U. (2005). Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí. Příručka o efektivní školní drogové prevenci. Praha: Úřad vlády ČR.

Kolář, M. (2011). Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál.

Miovský, M. a kol. (2010). Primární prevence rizikového chování ve školství. Praha: TOGGA.

Materiály od lektorů po každé lekci

Metodické doporučení (MŠMT)

Možnost konzultace s lektory (ke konkrétním problémům, k průběhu studia)

Webové stránky:

www.msmt.cz

www.poradenskecentrum.cz

www.adiktologie.cz

www.drogy-info.cz

www.sikana.cz

www.sikana.org

www.minimalizacesikany.cz

www.spolecnekbezpeci.cz

www.skaluvinstitut.cz

Přílohy:

Materiály od lektorů ke každé lekci

Evaluační dotazník

Index

Protokol o průběhu studia

Manuál pro tvorbu MPP

Klíčové publikace projektu:

**Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni
CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK.
(VYNŠPI)**

Miovský, M. a kol. (2012)

Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Výkladový slovník překračuje oblast školní primární prevence rizikového chování. Je první publikací, která se věnuje výhradně preventivní terminologii a snaží se překlenout úskalí její mezioborovosti a meziresortnosti. Předpokládáme, že publikace najde využití v pregraduální výuce různých oborů, stejně tak v oblasti celoživotního vzdělávání v prevenci rizikového chování. Preventivní pracovníci nestátních neziskových organizací mohou používat výkladový slovník jako podklady při strukturování a vývoji vlastních preventivních intervencí, při psaní dotačních žádostí na dotčené dotační agentury a resorty, při vyhodnocování efektivity preventivních intervencí, při zvyšování vlastních znalostí atd.

Publikace obsahuje celkem 28 klíčových (primárních) hesel. Základní hesla relevantní pro primární prevenci rizikového chování mají abecední řazení. Všechna hlavní hesla výkladového slovníku jsou opatřena anglickým ekvivalentem pro usnadnění práce s anglicky psanou odbornou literaturou.

Miovský, M., Skácelová, L., Čablová, L., Veselá, M., Zapletalová, J. (2012)

Návrh doporučené struktury Minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Publikace představuje ucelený pokus o návrh doporučené struktury, obsahu a rozsahu Minimálního preventivního programu (MPP) v České republice. Jde de facto o návrh uceleného komplexního preventivního programu pro ZŠ, který splňuje přísná kritéria kladená na školní programy prevence rizikového chování. Návrh vychází jednak ze současného stavu výzkumu v této oblasti a jednak z praxe provádění programů v ČR. Smyslem textu je nabídnout podnět k diskusi o možnostech a podobách MPP, nikoli vytvořit jeho uniformní model. Autoři si kládou za cíl podpořit diskusi o dalším směřování a vývoji MPP u nás a současně do této diskuse přispět skutečně konkrétním a jasným návrhem. Klíčové pro diskusi o tomto návrhu je ale správné pochopení základních principů, na kterých je vystavěn. Tedy že nejde o výčet konkrétních programů, ale o návrh obecného rámce začínajícího pravidly bezpečné školy a jdoucího přes další nespecifické preventivní aktivity (dovednosti pro život) až k aktivitám (intervencím) specifickým. Důležitý přitom je aplikovaný model spirály, tedy postupného navazování dílčích částí na sebe v závislosti na věkových skupinách žáků a vazbě dílčích témat mezi sebou. Celý popis je založen na specifikaci výstupních deskriptorů: znalostí, dovedností a kompetencí. Jinými slovy, návrh umožňuje škole strukturu vyplnit libovolnými vhodně zvolenými programy v závislosti na jejich personálních, ekonomických a dalších možnostech a závazně pro ni by v tomto smyslu bylo pouze to, aby žáci na konci daného věkového období měli potřebné znalosti, dovednosti a kompetence. To zpětně posiluje roli školního metodika prevence, školního poradenského pracoviště i ředitele a respektuje individuální povahu a reálné možnosti každé školy.

Současně návrh ukazuje, že pokud škola dobře implementovala princip rámcových vzdělávacích programů, pak zvládnout navržený komplexní program v rozsahu 86 hodin (1.–9. třída ZŠ) pro ni nemůže být zásadním problémem. Průnik s vyučovanými předměty (biologie, občanská nauka či rodinná výchova atd.) je tak zásadní, že předložený návrh vyžaduje jen velmi malý nárok na uvolnění potřebných hodin pro realizaci preventivních programů nad tento rámeček.

Pavlas Martanová, V. (ed.) (2012)
Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů
školské primární prevence rizikového chování.
Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti. Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění.

Standardy jsou rozsáhlým dokumentem revidovaným a přijatým ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v letech 2005 a 2008, v roce 2012 pak v rámci projektu VYNSPI (Projekt CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK) rozšířeným na všechny typy rizikového chování. Standardy ve své obecné a speciální části definují základní pojmy, cílové skupiny preventivních programů a zásady efektivit primárně preventivního působení. Dále pak v podobě bodovatelných kategorií vymezují charakteristiky, které by měl kvalitní program obecně splňovat, například: dostupnost, zacílenost, respekt k právu klientů, hodnocení potřeb klienta, adekvátní personální a organizační zabezpečení programů, odpovídající materiálně – technické zázemí a další. Od roku 2012 si Standardy pokládají za cíl možnost posouzení kvality programů zaměřených na jakýkoli typ rizikového chování a ve své speciální části rozlišují tři typy přímého preventivního působení, tedy tři typy programů: programy všeobecné, selektivní a indikované školské primární prevence rizikového chování.

Pavlas Martanová, V. (2012)
Certifikační řád a metodika místního šetření pro proces certifikace
dle Standardů odborné způsobilosti poskytovatelů programů
školské primární prevence rizikového chování.
Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti. Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění.

Tyto dva texty, certifikační řád a metodika místního šetření, upravují podmínky pro certifikaci programů školské primární prevence dle Standardů odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování z roku 2012. Vymezují základní pojmy, cíle a principy certifikace a popisují úkoly jednotlivých subjektů účastnících se celého procesu i proces samotný na různé úrovni obecnosti. Certifikační řád je základním obecným ustanovením a metodika místního šetření pak nástrojem praktické realizace procesu certifikace. Dokument obsahuje též formuláře závěrečné zprávy a protokolu z místního šetření.

Pavlas Martanová, V. a kol. (2012)

Manuál certifikátora: nástroj k praktické realizaci procesu certifikace dle Certifikačního řádu a metodiky místního šetření v souladu se Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga.

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence je posouzení a formální uznání, že program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti. Jde o proces posouzení služby podle kritérií stanovených schválenými Standardy a udělení či neudělení certifikátu o jejich naplnění.

Manuál certifikátora je praktickým nástrojem, podle kterého postupuje certifikační agentura při realizaci místních šetření v zařízeních, která o certifikaci žádají. Manuál se zabývá konkrétní náplní práce certifikátorů v jednotlivých fázích certifikačního procesu a řeší též technické aspekty jejich práce. V přílohové části lze nalézt celou řadu formulářů používaných v certifikačním procesu a při místním šetření, etický kodex certifikátora, žádost a závaznou objednávku certifikačního šetření, záznamový arch hospitace v programu specifické školské primární prevence a další.

Charvát, M., Jurystová, L., Miovský, M. (2012)

Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Model představuje návrh klasifikace kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování (PPRCH) ve školství. Vychází z potřeby koordinovaného vzdělávání pracovníků v PPRCH nejen u pedagogických pracovníků, ale také u všech dalších profesí vstupujících v rámci preventivních aktivit do škol, případně majících vliv na podobu těchto preventivních aktivit.

Navrhovaný model prezentuje čtyři hierarchicky seřazené stupně odbornosti preventivního pracovníka (od tzv. preventivního minima až po expertní úroveň), přičemž jednotlivé úrovně jsou odstupňovány podle náročnosti prováděných preventivních aktivit a především podle úrovně znalostí, dovedností a dalších kompetencí potřebných pro jejich realizaci. Požadavky na odbornost preventivních pracovníků jsou podstatné i z hlediska možného iatrogenního vlivu preventivních aktivit při jejich neodborném provádění. Navrhované kvalifikační předpoklady (znalosti, dovednosti a kompetence) jsou navíc v modelu jasně vymezeny a jsou ověřitelné (hodnotitelné).

Model zároveň zohledňuje existující pozice ve školství, jak je definuje zákon a prováděcí vyhlášky, a stejně tak i neformální, spontánně vzniklou strukturu složenou z odborníků, kteří se problematice primární prevence věnují v terénu. Integrální součástí modelu je i návrh postupu uznávání jednotlivých úrovní kvalifikačních předpokladů u pracovníků, kteří v prevenci již léta působí a prošli různými vzdělávacími aktivitami. Vzdělávání je i v tomto modelu koordinováno MŠMT a naplňováno jím pověřenými akreditovanými vzdělávacími institucemi a autorizovanými osobami. Svou celkovou koncepcí se návrh drží zásady neměnit, co je funkční, a přitom citlivě zavádět nová systémová opatření s cílem zvýšení kvality a dostupnosti funkční primární prevence ve školství.

Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P. (Eds.) (2010)

Primární prevence rizikového chování ve školství.

Praha: Sdružení SCAN, Univerzita Karlova v Praze & Togga

Kniha je zaměřena oblast prevence rizikového chování ve školství z hlediska základní teorie i praxe, včetně legislativních otázek. Školní prevence rizikového chování je v České republice nejvíce rozvinutou oblastí. Školy a školská zařízení umožňují realizátorům prevence snadný přístup k cílovým skupinám, v prostředí, které je pro realizaci preventivních programů bezpečné. Takto pojatá původní publikace je v oblasti školní prevence rizikového chování v České republice první svého druhu. Snahou editorů bylo ve spolupráci s autory dílčích kapitol sestavit soubor textů, které by v ucelené formě na jednom místě shrnovaly současný stav prevence rizikového chování v prostředí českého školství. Kniha obsahuje standardní údaje, které mají za cíl usnadnit čtenáři orientaci v textu (použitá literatura, použité zkratky, jmenný rejstřík, věcný rejstřík, seznam obrázků a seznam tabulek).

Publikace může sloužit jako učebnice v pregraduální výuce různých oborů (zejm. pedagogie, adiktologie, psychologie), stejně tak v rámci celoživotního vzdělávání, včetně specializačních kurzů. Jako cenný zdroj informací může sloužit začínajícím preventivním odborníkům na regionální i oblastní úrovni, koordinátorům prevence, pedagogům – školním metodikům prevence, ale i ostatním pracovníkům školy.

Širůčková, M., Miovský, M., Skácelová, L., Gabrhelík, R. a kol. (2012)

Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování.

Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga

Manuál obsahuje vybrané prověřené a osvědčené programy z oblasti primární prevence na třech úrovních provádění z hlediska cílové skupiny, tj. všeobecná, selektivní a indikovaná prevence. Specifikace každého programu je uvedena vždy jednotně v přehledové tabulce, která obsahuje informace: Úroveň provádění (všeobecná, selektivní a indikovaná), Oblast zaměření (nespecifická, specifická), Cílová skupina (např. předškolní děti, rodiče), Forma (např. interaktivní), Délka programu (krátko-, středně-, dlouhodobý program), Poskytovatel (kontaktní informace o realizátorovi). Popis každého programu má jednotnou, předem definovanou strukturu. Povinně obsahuje: název preventivního programu, anotaci programu, popis teoretických východisek programu, cílů programu, popis cílové skupiny, popis časové struktury, obsah programu, personální nároky, kontrindikace a omezení, způsob hodnocení efektivitativy programu, materiální požadavky a pomůcky, prostorové požadavky, návaznosti a vhodné kombinace, podpůrné materiály (např. Internet), přibližná cena programu, plné kontakty na realizátora. Cílem autorů je v budoucnu Manuál aktualizovat a rozšiřovat o další programy, které se v oblasti prevence rizikového chování objeví a iniciovat projekt, v jehož rámci by mohly další autorské kolektivy a organizace přidávat do manuálu své programy, které by tam mohly být sdíleny dalšími odborníky z praxe.

**Všechny publikace jsou dostupné v elektronické podobě ve formátu *.pdf na stránkách
Kliniky adiktologie: <http://www.adiktologie.cz>. V plné verzi jsou texty umístěny
v kategorii „Publikace“, v sekci „Monografie“.**

V tištěné podobě byly knihy vydány v omezeném nákladu a jsou již prakticky nedostupné.

Vznik těchto publikací byl finančně podpořen projektem
Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů
pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni
CZ.1.07/1.3.00/08.0205 ESF OP VK

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
a je spolufinancován z institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace, PRVOUK-P03/LF1/9.

Klinika adiktologie

Klinika adiktologie

**1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze**

Apolinářská 4, 128 00 Praha 2

tel./fax: +420 224 965 035

www.adiktologie.cz / info@adiktologie.cz

Klinika adiktologie je odborné pracoviště 1. LF UK v Praze a VFN v Praze. Vznikla k 1. 1. 2012 spojením Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze a Oddělení pro léčbu závislostí VFN v Praze. Jde na tomto poli o zcela unikátní spojení dvou doposud samostatných pracovišť, zahrnujících jak lékařskou, tak nelékařskou část profesí, pohybujících se v tomto nově se konstituujícím oboru.

Klinika adiktologie se zaměřuje na klinický lůžkový provoz a na výuku a výzkum v adiktologii, oboru zkoumajícím rizikové prostředí užívání návykových látek a závislostní chování. Hlavní činnost kliniky je rozdělena do celkem čtyř oblastí:

- a) *klinický provoz zahrnuje 7 současných oddělení OPZ VFN v Praze:*
 - ◆ Lůžkové oddělení muži
 - ◆ Lůžkové oddělení ženy
 - ◆ Detoxifikační oddělení
 - ◆ Centrum metadonové substituce
 - ◆ Ambulance pro alkoholové závislosti
 - ◆ Ambulance pro nealkoholové závislosti
 - ◆ Centrum pro psychoterapii a rodinnou terapii
- b) *pregraduální výukové programy:*
 - ◆ výuka studentů medicíny a stomatology v oboru adiktologie včetně širšího rámce oboru psychiatrie
 - ◆ pregraduální výuka v bakalářském oboru adiktologie (prezenční a kombinovaná forma výuky v českém jazyce)
 - ◆ pregraduální výuka v magisterském oboru adiktologie (prezenční a kombinovaná forma výuky v českém jazyce)
- c) *vědeckovýzkumná činnost a postgraduální výuka v oboru adiktologie (ve fázi akreditace), včetně zahraniční spolupráce v této oblasti; dnes existují čtyři centra:*
 - ◆ Centrum primární prevence užívání návykových látek a souvisejícího rizikového chování
 - ◆ Centrum pro teorii a praxi diagnostiky, terapie a rehabilitace poruch a onemocnění spojených s užíváním návykových látek
 - ◆ Centrum pro teorii a praxi intervencí „harm reduction“ a „risk reduction“
 - ◆ Centrum pro teorii a praxi trestněprávních a kriminologických souvislostí s užíváním návykových látek
- d) *celoživotní vzdělávání a rozvojové projekty v oboru adiktologie*

Kliniku adiktologie tvoří tým odborníků v oboru adiktologie, psychologie, psychiatrie, práva, epidemiologie, sociální práce, ekonomie, kriminologie a speciální pedagogiky, kteří mají zkušenosti s léčbou závislostí, domácím i mezinárodním výzkumem, rozvojovými projekty a vysokoškolskou výukou.

**Zajímá tě role návykových látek ve společnosti a programy protidrogové politiky, které ji ovlivňují?
Chceš být adiktologem, tedy odborníkem na závislosti, který rozumí základům práva, sociologie,
sociální práce, psychologie a zdravotní vědy?**

**Máš chuť během studia a po něm pracovat s lidmi, kteří se chovají rizikově,
a motivovat je ke změně?**

Odpověď je bakalářské studium adiktologie!

www.adiktologie.cz/studium

Najdi si studium adiktologie na Facebooku!

BAKALÁŘSKÉ STUDIUM ADIKTOLOGIE

- zajímavý nelékařský zdravotnický obor na 1. LF UK v prezenční a kombinované formě
 - mezioborové vzdělání s kvalifikací pro samostatnou práci ve zdravotnictví
 - pestré studium vyučované předními odborníky v oboru adiktologie
 - studium v prezenční nebo v distanční podobě při zaměstnání
 - možnost pokračovat v magisterském stupni studia

O studiu: Bakalářské studium adiktologie je rozvrženo do 3 let studia. V prvním roce je kladen důraz především na osvojení znalostí v základních medicínských oborech, jež jsou doplněny o úvod do studia adiktologie. Od druhého ročníku se studium soustředí na odborné adiktologické předměty s mezioborovým přesahem do oblasti psychologie, sociální práce, sociologie, práva nebo kriminologie. Závěr studia je zaměřen na praktickou přípravu, která zahrnuje zvládnutí základních poradenských a terapeutických dovedností. Studium je zakončeno státní závěrečnou zkouškou a obhájením odborné práce na aktuální adiktologické téma v České republice. Studenti oboru adiktologie mají možnost strávit část studia na zahraničních partnerských univerzitách a také dále pokračovat v navazujícím magisterském studiu adiktologie na 1. LF UK. Bakalářský program adiktologie je možné studovat také v kombinované podobě, což umožňuje doplnit si odborné VŠ vzdělání při zaměstnání.

Uplatnění absolventů: Absolventi oboru adiktologie se uplatňují zejména jako pracovníci preventivních programů užívání návykových látek a pracovníci služeb pro uživatele drog (zdravotnických i nezdravotnických, státních i nestátních), a dále jako pracovníci veřejné správy koordinující systém péče pro uživatele drog a prevence rizikového chování. Osvojené znalosti a dovednosti mohou uplatnit v širokém spektru multidisciplinárních týmů, jež se zabývají řešením problémů spojených s užíváním návykových látek v různých pracovních prostředích – např. nízkoprahové zařízení pro uživatele drog, terapeutická komunita, zařízení sociálních služeb nebo speciálního školství, vězeňská služba, policie či soukromý sektor. Profese adiktologa je zařazena mezi nelékařská zdravotnická povolání, a to novelou zákona č. 96/2004 Sb., adiktolog tak může provádět samostatnou práci ve zdravotnictví.

Požadavky na uchazeče: Studium je vhodné pro všechny, kdo se zajímají o interdisciplinární obor adiktologie nebo v něm pracují a kdo dokončili úplné středoškolské vzdělání s maturitou. Příjímací řízení se skládá ze dvou částí, písemné a ústní zkoušky, jež mají povinnou a dobrovolnou část. Uchazeč bude ke studiu přijat, pokud úspěšně zvládne obě jejich povinné části zaměřené na znalosti v oboru adiktologie, biologie, chemie a fyziky v rozsahu dostupných modelových otázek. V dobrovolné části uchazeč dokládá svou motivaci ke studiu odbornou praxí nebo písemnou práci v oboru adiktologie.

Termín pro zaslání přihlášek k přijímacímu řízení je 28. únor daného roku. Zájemci o studium musí ve stanoveném termínu zaslat vyplněnou přihlášku k přijímacímu řízení (ke stažení na <http://is.cuni.cz/studium>), potvrzení od praktického lékaře a potvrzení o zaplacení poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením a úspěšně složit přijímací zkoušky.

Zajímá tě problematika veřejného a duševního zdraví v kontextu dalších oborů, jako je právo, sociologie, sociální práce, psychologie nebo ekonomie?

Baví tě výzkum v oblasti společenských věd a zajímá tě jeho využití v praktické protidrogové politice? Chceš se podílet na obrazu návykových látek ve společnosti, programech pro jejich uživatele a na koordinaci těchto programů?

Odpověď je magisterské studium adiktologie!

www.adiktologie.cz/studium

Najdi si adiktologii na Facebooku!

MAGISTERSKÉ STUDIUM ADIKTOLOGIE

- navazující magisterský obor na 1. lékařské fakultě UK v prezenční a kombinované formě
- mezioborové vzdělání s kvalifikací pro samostatnou práci ve zdravotnictví
- pestré studium vyučované předními odborníky v oboru adiktologie

O studiu: Navazující magisterské studium adiktologie je rozvrženo do 2 let studia. Studium absolventy vybaví teoretickými poznatky a praktickými dovednostmi z oblasti prevence a léčby závislostí a protidrogové politiky. Program současně rozvíjí dvě samostatné studijní linie představované koncepty duševního zdraví (mental health) a veřejného zdraví (public health). Do studijního programu jsou zařazeny dvě odborné stáže. Velký důraz je kladen na položení základů vědeckovýzkumné práce. Studijní program adiktologie vychází z rozvíjeného moderního mezioborového přístupu, který nenabízí žádný z doposud existujících studijních oborů a o který je v praxi stále větší zájem. Absolventi jsou vybaveni pro další pokračování v doktorském studijním programu.

Uplatnění absolventů: Absolventi magisterského oboru adiktologie se uplatní v oblasti preventivních programů užívání návykových látek, ve službách pro uživatele drog (zdravotnických i nezávazných, státních i nestátních), v oblasti výzkumu a vzdělávání, ve veřejné správě koordinující systém péče o uživatele drog a prevence rizikového chování nebo v oblasti vymáhání práva (police, vězeňská služba), a to zejména na manažerských a koordinačních pozicích. Kombinace hlavních pilířů studia vytváří unikátní studijní profil, splňující jak nároky spojené s dovednostmi v oboru adiktologie a všech jeho aplikačních oblastech, tak možnost uplatnit se mimo oblast zdravotnictví všude tam, kde je po aplikaci konceptů duševního zdraví a veřejného zdraví v posledních letech stále silnější poptávka (školství, speciální školství, sociální péče, rozvoj preventivních strategií a programů, soukromý sektor atd.). Profese adiktologa je zařazena mezi nelékařská zdravotnická povolání, a to novelou zákona č. 96/2004 Sb., adiktolog tak může provádět samostatnou práci ve zdravotnictví. Tato kvalifikace je podmíněna absolvováním bakalářského studijního programu adiktologie nebo splněním kvalifikačního kurzu.

Požadavky na uchazeče: Studium je vhodné pro absolventy VŠ bakalářských studijních programů, včetně studijního programu Adiktologie. Absolventi jiných oborů než bakalářského studijního programu Adiktologie mají možnost doplnit si znalosti a dovednosti z oboru adiktologie v rámci kvalifikačního kurzu akreditovaného u Ministerstva zdravotnictví ČR, který je zároveň podmínkou pro získání kvalifikace adiktologa (a tím pádem samostatnou práci ve zdravotnických službách). Přijímací řízení k magisterskému studiu adiktologie se skládá ze znalostního testu v oboru adiktologie v rozsahu, který odpovídá náplni bakalářského programu adiktologie. Přijímací zkoušky probíhají v písemné a následně ústní formě. V ústní části přijímacího řízení je kromě výsledků písemného testu zohledněno také vypracování odborné práce v oboru adiktologie nebo doložená praxe v oboru adiktologie.

Termín pro zaslání přihlášek k přijímacímu řízení je 28. únor daného roku. Zájemci o studium musí ve stanoveném termínu zaslat vyplněnou přihlášku k přijímacímu řízení (ke stažení na <http://is.cuni.cz/studium>), potvrzení od praktického lékaře a potvrzení o zaplacení poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením a úspěšně složit přijímací zkoušky.

**Chcete realizovat špičkový výzkum v oblasti veřejného a duševního zdraví v kontextu dalších oborů, jako je právo, sociologie, sociální práce, psychologie nebo ekonomie?
Zajímá vás výzkumná práce zaměřená na klinické faktory úspěšné léčby závislostí?
Máte zájem připravovat svou výzkumnou práci podklady pro dynamicky se rozvíjející politiku v oblasti minimalizace rizikového prostředí užívání návykových látek?**

Odpověď je doktorské studium adiktologie!

www.adiktologie.cz

DOKTORSKÉ STUDIUM ADIKTOLOGIE

- čtyřleté doktorské studium na 1. lékařské fakultě UK v Praze
 - v prezenční a v kombinované formě
- transdisciplinární výukový a výzkumný program vedený předními odborníky v oboru adiktologie
 - program zaměřený na zajímavá výzkumná a klinická témata s přesahem do oblasti veřejného a duševního zdraví

O studiu: Doktorský studijní program adiktologie je rozvržen do 4 let studia. Program vede studenty k osvojení schopností a dovedností nezbytných k analýze různých faktorů rizikového prostředí pro škodlivé užívání návykových látek a pro závislostní chování. Jádrem programu je klinický výzkum a praxe, zaměřené na oblast duševního zdraví a dále potom výzkum v oblasti veřejného zdraví, jejichž výstupy představují podklady pro na důkazech založené rozhodování ve zdravotní politice v souvislosti s užíváním návykových látek. Jádrem programu je metodologické vedení k transdisciplinárnímu výzkumu v oboru adiktologie a kombinace kvantitativních a kvalitativních výzkumných metod, které jsou v oboru adiktologie sjednoceny do komplexního epistemologického rámce.

Uplatnění absolventů: Kombinace tří pilířů studia (expertiza v rizikovém prostředí, klinická excelence a veřejnozdravotní analýza) si klade za cíl poskytnout absolventům programu odborné kompetence pro transdisciplinární adiktologický výzkum aplikovaný mj. na oblast klinického hodnocení efektivity veřejnozdravotních politik. Díky tomu budou absolventi programu dobře připraveni na potřeby praxe v oboru vědy a výzkumu, stejně jako na expertní pozice ve veřejném i v soukromém sektoru. Jejich transdisciplinární východiska jim umožní spolupracovat s kolegy z celé řady disciplín, komunikovat výsledky svého výzkumu manažerům a decision-makerům na mezioborové úrovni, a ujmát se např. vedoucích pozic na vysokém stupni odbornosti a/nebo se profilovat jako vědeckovýzkumní pracovníci na tuzemských či zahraničních univerzitách.

Požadavky na uchazeče: Studium je vhodné pro absolventy VŠ magisterských studijních programů ze souvisejících studijních oborů (medicína, zdravotnické obory, psychologie aj., včetně studijního programu Adiktologie). Ústní přijímací pohovor následně prověří: (i) motivaci ke studiu; (ii) znalosti z oboru adiktologie, (iii) fundamentální znalosti z metodologie, z oborů biologie člověka a společenských věd; dále (iv) uchazeč představí projekt své disertační práce v anglickém jazyce, v anglickém jazyce reaguje na případné dotazy; před podáním je vhodné zamýšlený projekt konzultovat s možným školitelem či konzultantem; projekt by měl být tematicky v souladu se zaměřením výzkumné činnosti pracoviště (Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze) či partnera studijního programu (Psychologický ústav AV ČR). Projekt odevzdává v české a anglické verzi (každá jazyková verze v rozsahu min. 4 normostran). Výhodou při přijímacím řízení je vlastní doložená praxe v oboru (např. člen řešitelského výzkumného týmu, dobrovolnická pomoc, stáž v zařízení atd.).

Termín pro zaslání přihlášek k přijímacímu řízení je 28. únor daného roku. Zájemci o studium musí ve stanoveném termínu zaslat vyplněnou přihlášku k přijímacímu řízení (ke stažení na <http://is.cuni.cz/studium>), potvrzení od praktického lékaře a potvrzení o zaplacení poplatku za úkony spojené s přijímacím řízením a úspěšně složit přijímací zkoušky.

Konference

PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ (PPRCH)

Od roku 2004 se každoročně na podzim koná konference
Primární prevence rizikového chování,
na které se pravidelně schází více než 300 odborníků
z oblasti prevence rizikového chování.

Konferenci organizuje:

**Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze**

ve spolupráci s hlavními partnery:

**Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Hlavní město Praha
Katedra psychologie PedF, Univerzita Karlova v Praze**

Během každé konference je vedle hlavního tématu věnován prostor
tematickým blokům z oblasti rizikového chování:

- agrese a šikana
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
 - poruchy příjmu potravy
 - rasismus a xenofobie
 - negativní působení sekt
 - sexuální rizikové chování
- závislostní chování (adiktologie)
- systémový přístup v primární prevenci

Na konferenci zaznívají **jak příspěvky teoretické, koncepční, tak praktické,
vycházející ze zkušeností a podmínek v České republice**
(kazuistiky, příklady dobré praxe).

Bližší informace o konferenci lze nalézt zde:

www.pprch.cz

KLINIKA ADIKTOLOGIE 1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
A VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ NEMOCNICE V PRAZE
WWW.ADIKTOLOGIE.CZ

ISBN 978-80-7476-013-6

NEPRODEJNÉ

